

HELSINGIN YLIOPISTO

Opetustaidon arviointi

Opetustaito arvioidaan Helsingin yliopistossa opetus- ja tutkimustehtäviä täytettäessä ja dosentuuria haettaessa. Opetustaidon arvioinnissa kiinnitetään huomiota hakijan opetustaitoon kokonaisuutena. Arvioinnissa huomioidaan Helsingin yliopiston johtosäännössä (§ 34) määritellyt opetustaidon osa-alueet: opetuskokemus, pedagoginen koulutus, taito tuottaa oppimateriaalia, muut opetustoimessa saavutetut ansiot ja tarvittaessa opetusnäyte sekä osallistuminen tohtorikoulutukseen. Arviointiasteikkona käytetään tutkinto- ja oikeusturvajohtosäännön § 37 mukaista, 5-portaista, sanallista asteikkoa, jossa keskimäinen taso on "hyvä".

Opetustaidon arvioitavat osa-alueet on koottu opetustaidon arviointimatriisiin, johon on kuvattu kunkin osa-alueen osalta vaatimukset kullekin asteikon arvosanalle. Kullekin opetustaidon osa-alueelle annetaan arvosana matriisin mukaisesti. Opetustaidon kokonaisarvosana ei välttämättä ole arvioitavien osa-alueiden matemaattinen keskiarvo, vaan eri osa-alueet voivat kompensoida toisiaan tai painottua eri tavoin esimerkiksi suhteessa täytettävään tehtävään ja sen vaatimuksiin.

Yhtenä opetustaidon osa-alueena on johtosäännön mukaisesti *opetusnäyte*, jonka arviointia varten on laadittu oma erillinen opetusnäytteen arviointimatriisi. Opetusnäytteen osatekijät arvioidaan matriisin mukaisesti, ja kokonaisarvosanaa määriteltäessä osatekijöistä annetut arvosanat voivat kompensoida toisiaan. Opetusnäytteen arvio huomioidaan opetustaidon kokonaisuutta arvioidessa.

Helsingin yliopiston johtosäännön mukaisesti opetustaidon vähimmäisvaatimukset vaihtelevat eri tehtävissä. Tämä huomioidaan arvioidessa opetustaitoa ja sen riittävyyttä suhteessa täytettävään tehtävään.

OPETUSTAIDON ARVIINTIMATRIISI: arvioidaan toimitetun kirjallisen materiaalin perusteella

Arviointi	Hylätty	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen
Opetustaidon osa-alue						
1. Opetuskokemus ja kehittäminen - opetuskokemuksen määrä - opetuskokemuksen laatu ja monipuolisuus - omat opetus- ja arviointimenetelmät - kandidaatin ja maisterintutkielmien ohjaus - oman opetuksen kehittäminen ja palautteen hyödyntäminen opetuksen kehittämisessä	- Ei opetuskokemusta - Ei raportoinut arvioinnin ja opetusmenetelmien käyttöä - Ei ohjauskokemusta - Ei näyttöä oman opetuksen kehittämisestä ja palautteen hyödyntämisestä	- Vähän opetuskokemusta - Opetusmenetelmät yksipuolisia. On osallistunut opiskelijoiden osaamisen arviointiin, mutta ei arvioinnin suunnitteluun. - Kokemus opinnäytteiden ohjauksesta on vähäinen, esim. ohjattava työ on kesken - Yksittäisiä esimerkkejä saadusta palautteesta,	- Kokemusta erilaisilta opintojaksoilta - Käyttänyt erilaisia opetusmenetelmiä. Käyttänyt yksipuolisia arviointimenetelmiä. - Kokemusta jo valmistuneiden opinnäytteiden ohjaamista. - Jonkin verran näyttöä oman opetuksen kehittämisestä, mutta ei sen hyödyntämisestä	- Kokemusta opetuksesta erilaisilta opintojaksoilta JA vastuuta opintojakson suunnittelusta ja toteutuksesta - On suunnitellut ja kokeillut erilaisia opetus- ja arviointimenetelmiä, joissa on huomionnut opiskelijoiden	- Kokemusta eritasoisesta (kandi, maisteri, tohtori, tai vastaava) opetuksesta JA vastuuta useiden opintojaksojen suunnittelusta ja toteutuksesta - On suunnitellut ja kokeillut erilaisia opetus- ja arviointimenetelmiä, joissa on huomionnut	- Vankka kokemus eritasoisesta (kandi, maisteri, tohtori tai vastaava) opetuksesta JA päävastuu useiden eri tasoisten opintojaksojen suunnittelusta ja toteutuksesta - On suunnitellut ja tavoitteellisesti kehittänyt opetus- ja arviointimenetelmiä pedagogisesti perustellulla tavalla ja osoittaa kehittämistyön positiivisen vaikutuksen opiskelijoiden oppimiseen

	opetuksen kehittämisessä	mutta ei näyttöä sen hyödyntämisestä		<p>aktiivisen opiskelun ja oppimisen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjannut useita valmistuneita opinnäytetöitä - On kerännyt palautetta ja sen hyödyntämisestä opetuksen kehittämisessä on konkreettisia esimerkkejä 	<p>opiskelijoiden aktiivisen opiskelun ja oppimisen, ja on perustellut niiden pedagogista toimivuutta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjannut useita valmistuneita opinnäytetöitä ja omaa kokemusta myös väitöskirjatyön ohjaamisesta - On kerännyt palautetta systemaattisesti ja sen hyödyntämisestä opetuksen kehittämisessä on monipuolisia esimerkkejä. Oman opetuksen kehittämistä myös reflektoidaan. 	<ul style="list-style-type: none"> - On tehnyt pedagogisesti perusteltuja omia opetusnovaatiota tai – kokeiluja - Ohjannut lukuisia perus- ja jatko-opiskelijoiden opinnäytetöitä, toiminut myös pääohjaajana - On kerännyt palautetta systemaattisesti sekä opiskelijoilta että kollegoilta. Palautteen hyödyntämisestä opetuksen kehittämisessä on monipuolisia esimerkkejä. Opetuksen kehittäminen on ollut tavoitteellista ja pitkäjänteistä ja kehittymistä reflektoidaan monipuolisesti.
<p>2. Pedagoginen koulutus ja pedagoginen ajattelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - yliopistopedagogiikan opinnot tai muita pedagogisia opintoja - opettajankoulutus, -tutkinto - muut pedagogiset opinnot ja kurssit tai niihin vastaavat - pedagoginen ajattelu 	<ul style="list-style-type: none"> - Ei lainkaan pedagogisia opintoja tai pedagogista koulutusta - Pedagogisen ajattelun kuvaaminen puuttuu kokonaan 	<ul style="list-style-type: none"> - Erittäin vähän pedagogisia opintoja tai pedagogista koulutusta ja/tai ilmaisee kiinnostusta pedagogiseen koulutukseen - Pedagogisen ajattelun kuvaaminen niukkaa 	<ul style="list-style-type: none"> - 5 op pedagogisia opintoja tai muuta näyttöä yksittäisistä pedagogisista kursseista - Omia näkemyksiä opetuksesta ja oppimisesta, mutta ei kattavaa opetusajattelua 	<ul style="list-style-type: none"> - Vähintään 10 op opettajan pedagogisia tai yliopistopedagogiikan opintoja - Selkeä käsitys opetuksesta ja oppimisestä sekä perusteltu opetusfilosofia ja opetusajattelu 	<ul style="list-style-type: none"> - Yli 10 op opettajan pedagogisia tai yliopistopedagogiikan opintoja - Osoitusta tavoitteellisemmasta opettajuuden kehittämisestä 	<ul style="list-style-type: none"> - Vähintään 25 op opettajan pedagogisia tai yliopistopedagogiikan opintoja - Oman opettajuuden kehittäminen on jatkuvaa ja se on osoitettu - Jäsentynyt opetusfilosofia ja oma perusteltu opetusajattelu, käsitys laadukkaasta oppimisesta ja tutkimukseen

						perustuvasta opetuksesta sekä näyttöä niiden soveltamisesta.
3. Taito käyttää ja tuottaa oppimateriaalia - korkeakoulutason oppimateriaalien määrä - korkeakoulutason oppimateriaalien laatu - digitaaliset oppimateriaalit ja ympäristöt	- Ei oppimateriaalituotantoa - Ei esimerkkejä oppimateriaalin käytöstä	- Itse tuotettu oppimateriaali rajoittuu yksittäisissä opetustilanteissa käytettävään havainnollistamismateriaaliin - Esimerkkejä oppimateriaalin käytöstä omassa opetuksessa	- On tuottanut erilaista opetusmateriaalia ja käyttänyt sitä opetuksessa - Esimerkkejä oppimateriaalin käytöstä omassa opetuksessa	- Materiaali ja mahdolliset sähköiset oppimisolustat tukevat opetusta ja oppimista ja niiden valintaa ja käyttöä on perusteltu - Esimerkkejä itse tuotetusta oppimateriaalista opintojaksoille tai kursseille (esim. kurssimonisteet, videot) ja/tai osallistunut julkaistun oppimateriaalin tuottamiseen (esim. yhtenä kirjoittajana oppikirjan luvussa)	- On tuottanut monipuolisesti opetusmateriaalia, joka tukee opiskelijoiden oppimista, ja käyttää materiaalia perustellusti	- On tuottanut runsaasti korkeatasoista opetusmateriaalia laajempaan käyttöön, joka tukee hyvin opiskelijoiden oppimista - Kuvattu miten oppimateriaalia käytetään luovasti ja perustellusti sekä tilanteenmukaisesti soveltaen
4. Muut opetustoimessa saavutetut ansiot, esimerkiksi: - koulutusohjelman johtajuus, johtoryhmän jäsenyys - osallistuminen opetusta ohjaavien asiakirjojen laadintaan (mm. opetussuunnitelmat, moduulit, opiskelijavalinnat) - opetukseen liittyvät asiantuntijatehtävät (mm.	- Ei opetustoimessa saavutettuja ansioita	- Vähän osallistumista ja näyttöä ansioista	- Jonkin verran osallistumista ja näyttöä ansioista	- Kohtalaista osallistumista ja näyttöä ansioista - Voi olla erityisen ansioitunut yhdessä listan kohdassa	- Runsaasti osallistumista ja näyttöä ansioista - Voi olla erityisen ansioitunut 2-3 listan kohdassa	- Erittäin runsaasti osallistumista ja näyttöä ansioista ja ansioitumista listan kohdissa - Näyttöä pedagogisesta tutkimustyöstä/pedagogisesta julkaisemisesta

opetustaitotoimikunta) -opetuksen kehittämiseen liittyvät yliopistotason, kansalliset ja kansainväliset työryhmät - opetuksen kehittämishankkeet - opetukseen liittyvä tutkimus ja julkaisut - opetukseen liittyvät kunniamaininnat ja palkinnot - muut opetusansiot						
---	--	--	--	--	--	--

OPETUSNÄYTTEEN ARVIOINTIMATRIISI

Arviointi	Hylätty	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen
Opetusnäytteen osatekijät						
1. Osaamistavoitteet, kohderyhmä ja konteksti - osaamistavoitteiden määrittely - asiasisällön, kohderyhmän ja kontekstin huomioiminen osaamistavoitteiden määrittelyssä	- Osaamistavoitteita ei määritellä - Opetuksen kohderyhmää ei mainita	- Osaamistavoitteet määritellään epäselvästi - Aiheen käsittely on kohderyhmälle selvästi liian haasteellinen tai yksinkertainen	- Osaamistavoitteet määritellään, mutta niitä ei saavuteta tai ne saavutetaan vain osittain - Aiheen käsittely on kohderyhmälle hieman liian haasteellinen tai yksinkertainen	- Osaamistavoitteet esitellään selkeästi ja ne saavutetaan - Aiheen käsittely on kohderyhmälle sopiva ja vastaa kohderyhmän osaamistasoa	- Osaamistavoitteet kuvaillaan selkeästi, ne ovat kohderyhmän kannalta tarkoituksenmukaiset - Osaamistavoitteita seurataan opetuksessa ja niiden saavuttamista arvioidaan - Aiheen käsittely on kohderyhmälle sopiva ja haastaa opiskelijat oppimaan.	- Osaamistavoitteet kuvaillaan selkeästi, ne ovat kohderyhmän kannalta tarkoituksenmukaiset - Osaamistavoitteita seurataan opetuksessa, ne saavutetaan erinomaisesti - Osaamistavoitteiden toteutumista arvioidaan
2. Asiasisällöt - opetusnäytteen aiheen ja asiasisällön vastaavuus - asiasisällön tieteellisyys ja	- Opetusnäytteen aihe ei vastaa asiasisältöä	- Opetusnäytteen aihe ja asiasisältö vastaavat toisiaan jonkin verran	- Opetusnäytteen aihe ja asiasisältö vastaavat toisiaan jonkin verran	- Opetusnäytteen aihe ja asiasisältö vastaavat toisiaan	- Opetusnäytteen aihe ja asiasisältö vastaavat toisiaan hyvin	- Opetusnäytteen aihe ja asiasisältö vastaavat toisiaan tuoden esille uusia näkökulmia

<p>ajankohtaisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> - kriittisyys ja monipuolinen argumentaatio - teorian ja käytännön välinen yhteys - hyödynnettävän tutkimustiedon sopivuus ja monipuolisuus - omien tutkimustulosten hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Tutkimusperustaisuus puuttuu tai on epätarkoituksenmukaista 	<ul style="list-style-type: none"> - Tutkimusperustaisuus on niukkaa 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetus perustuu tutkimukseen ja asiasisältö on tieteellistä - Asiasisältöjä tarkastellaan kriittisesti - Tutkimustieto on aiheeseen sopivaa - Opetusnäytteessä sivutaan omia tutkimuksia 	<ul style="list-style-type: none"> - Asiasisältö on tieteellistä ja opetus perustuu opetuksen kannalta keskeiseen tutkimukseen - Asiasisältöjä tarkastellaan kriittisesti ja argumentoidaan - Teoriatiedon ja käytännön välinen yhteys tulee esille - Tutkimustieto on aiheeseen sopivaa - Opetusnäytteessä sivutaan omia tutkimuksia - Kohderyhmä huomioidaan sisällöllisissä valinnoissa 	<ul style="list-style-type: none"> - Asiasisältö on tieteellistä ja ajankohtaista ja opetus perustuu monipuolisesti alan tutkimukseen - Asiasisältöjä tarkastellaan kriittisesti ja argumentoidaan monipuolisesti - Teoriatiedon ja käytännön välinen yhteys tulee esille tarkoituksenmukaisesti - Tutkimustieto on aiheeseen sopivaa ja monipuolista - Opetusnäytteessä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan omia tutkimuksia - Kohderyhmä huomioidaan sisällöllisissä valinnoissa 	<ul style="list-style-type: none"> - Asiasisältö on tieteellistä ja erittäin ajankohtaista ja opetus perustuu monipuoliseen ja keskeiseen alan tutkimukseen - Asiasisältöjä tarkastellaan kriittisesti ja argumentoidaan hyvin monipuolisesti - Teoriatiedon ja käytännön välinen yhteys tulee esille tarkoituksenmukaisesti - Tutkimustieto on aiheeseen sopivaa ja erittäin monipuolista - Opetusnäytteessä hyödynnetään omia tutkimuksia - Kohderyhmä huomioidaan huolella sisällöllisissä valinnoissa
<p>3. Opetusmenetelmät ja –välineet</p> <ul style="list-style-type: none"> - opetustilanteen organisointi - osaamistavoitteet, asiasisällöt, kohderyhmä ja konteksti huomioiden - kohderyhmän motivointi - valittujen opetusmenetelmien tarkoituksenmukainen käyttö 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetus on tiedonjakamista - Havainnollistaminen ja opetuksessa käytetyt välineet eivät tue opetusta/oppimista 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetus on lähinnä tiedon jakamista - Havainnollistaminen ja opetuksessa käytetyt välineet tukevat oppimista vain osittain 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetuksessa painottuu tiedon jakaminen - Havainnollistaminen on verrattain yksipuolista ja välineiden käyttö 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetus on tiedonjakamisen lisäksi vuorovaikutteista - Havainnollistaminen konkretisoi opetettavaa asiaa ja välineiden 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetus on vuorovaikutteista ja opiskelijoita tarkoituksenmukaisesti aktivoivaa - Havainnollistaminen tuo esiin teorian ja käytännön välisiä 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetus on vuorovaikutteista ja opiskelijoita tarkoituksenmukaisesti aktivoivaa sekä luo innostavan oppimisilmapiirin

<p>- opetusvälineiden ja materiaalien tarkoituksenmukainen käyttö</p> <p>- digitaalisten opetusteknologioiden hyödyntäminen</p>	<p>- Opetustilanne organisoitu huonosti</p>	<p>- Opetustilanteen organisoinnissa on puutteita</p>	<p>tukee pääsääntöisesti asian ymmärtämistä</p> <p>- Opetustilanteen organisointi toimii kohtalaisesti osaamistavoitteet huomioiden</p>	<p>käyttö tukee asian oppimista</p> <p>- Opetustilanne on organisoitu tarkoituksenmukaisesti osaamistavoitteet ja asiasisällöt huomioiden</p> <p>- Opetusmenetelmiä ja materiaaleja käytetään tilanteeseen ja sisältöön nähden tarkoituksenmukaisesti</p>	<p>yhteyksiä ja välineiden käyttö tukee tiedonrakentamista</p> <p>- Opetustilanne on organisoitu tarkoituksenmukaisesti osaamistavoitteet, asiasisällöt, kohderyhmä ja konteksti huomioiden</p> <p>- Kohderyhmää motivoidaan opetustilanteen seuraamiseen</p> <p>- Erilaisia opetusmenetelmiä ja materiaaleja käytetään tilanteeseen, osaamistavoitteisiin ja sisältöön nähden tarkoituksenmukaisesti</p>	<p>- Havainnollistaminen yhdistää teorian ja käytännön oivaltavalla tavalla ja välineiden käyttö syventää ymmärtämystä ja tiedonrakentamista</p> <p>- Opetustilanne on organisoitu erittäin tarkoituksenmukaisesti osaamistavoitteet, asiasisällöt, kohderyhmä ja konteksti huomioiden</p> <p>- Kohderyhmää motivoidaan opetustilanteen seuraamiseen</p> <p>- Monipuolisia opetusmenetelmiä ja materiaaleja käytetään tilanteeseen, osaamistavoitteisiin ja sisältöön nähden tarkoituksenmukaisesti</p> <p>- Aiheen käsittely on kohderyhmälle sopiva sekä haastaa oppimaan</p>
<p>4. Yhteenveto ja arviointi</p> <p>- opetustilanteen yhteenveto ja oppimisen arviointi linjakkaasti suhteessa asetettuihin osaamistavoitteisiin</p>	<p>- Opetusta ei vedetä yhteen tai arvioida osaamistavoitteiden toteutumista</p>	<p>- Opetustilanteen yhteenveto on epäselvä</p>	<p>- Opetustilanteen yhteenveto toteutetaan suhteessa osaamistavoitteisiin</p>	<p>- Opetustilanteen yhteenveto toteutetaan linjakkaasti suhteessa osaamistavoitteisiin</p>	<p>- Opetustilanteen yhteenveto toteutetaan linjakkaasti suhteessa osaamistavoitteisiin</p> <p>- Oppimisen arvioinnin toteuttamista todellisessa opetustilanteessa kuvaillaan</p>	<p>- Opetustilanteen yhteenveto toteutetaan linjakkaasti suhteessa osaamistavoitteisiin</p> <p>- Oppimisen arvioinnin toteuttamista todellisessa opetustilanteessa kuvaillaan</p> <p>- Osallistujien oppimista arvioidaan suhteessa</p>

					- Osaamistavoitteita seurataan opetuksessa ja niiden saavuttamista arvioidaan	osaamistavoitteisiin monipuolisesti opetuksen aikana
5. Opettajana toiminen - äänen käyttö, puheen selkeys ja ymmärrettävyys - suullisen ja kirjallisen viestinnän johdonmukaisuus - vuorovaikutuksen laatu - ajankäyttö - muut viestintää edistävät seikat	- Puhe epäselvää/sitä on vaikea ymmärtää - Suullinen ja kirjallinen viestintä ei johdonmukaista keskenään - Ei kontaktia yleisöön	- Puhe on toisinaan epäselvää - Suullinen ja kirjallinen viestintä voi olla paikoin keskenään johdonmukaista - Kontakti yleisöön on vähäistä - Opetusmateriaalia on huomattavasti liikaa tai liian vähän annettuun aikaan nähden	- Puhe on selkeää - Suullinen ja kirjallinen viestintä on keskenään johdonmukaista - Hakija ottaa kontaktia yleisöön ja vuorovaikutus on tarkoituksenmukaista - Opetusmateriaalia on runsaasti/niukasti annettuun aikaan nähden tai opetuksessa on kiireen tuntua	- Puhe ja esiintyminen on selkeää - Suullinen ja kirjallinen viestintä on keskenään johdonmukaista - Hakijan kontakti yleisöön on luonteva ja asiallinen ja vuorovaikutus on opetusnäytteen kannalta tarkoituksenmukaista - Ajankäyttö on toimivaa ja valittua materiaalia on sopivasti annettuun aikaan nähden	- Puhe on selkeää ja ymmärrettävää ja esiintyminen vakuuttavaa - Suullinen, kirjallinen ja kuvallinen viestintä on keskenään johdonmukaista - Hakijan kontakti yleisöön on luontevaa ja vuorovaikutus on opetusnäytteen kannalta tarkoituksenmukaista - Ajankäyttö on pedagogisesti mielekästä ja valittua materiaalia on sopivasti annettuun aikaan nähden ja aika on hyödynnetty mielekkäällä tavalla	- Puhe on selkeää ja ymmärrettävää ja esiintyminen vakuuttavaa ja asiantuntevaa - Suullinen, kirjallinen ja kuvallinen viestintä on keskenään johdonmukaista - Hakijan kontakti yleisöön on luontevaa ja vuorovaikutus on opetusnäytteen kannalta tarkoituksenmukaista - Hakija saa aikaan oppimiseen innostavan ilmapiirin ja opetuksesta välittyy innostus - Ajankäyttö on pedagogisesti mielekästä ja valittua materiaalia on sopivasti annettuun aikaan nähden ja aika on hyödynnetty pedagogisesti mielekkäällä tavalla